

DODATEK

Krzysztof LENARTOWICZ *

KAPLICZKA HARCERSKA W NAŁĘCZOWIE

W latach 70. i 80. XX w. dr hab. filologii polskiej Zofia I. Florczak (1912-1996) organizowała spotkania-zbiórki instruktorek d. Organizacji Harcerskiej z całej Polski. To przedwojenna harcmistrzyni, ostatnia naczelniczka Organizacji Harcerok. Z jej autorskim i redakcyjnym udziałem powstały dwa tomy pt. *Harcerki 1939-1945*, które „są testamentem duchowym pokolenia wychowanego na ideałach harcerskich, pokolenia, które własną wizję świata musiało konfrontować z okrucieństwem i barbarzyństwem wojny” [Dobrzyńska 1998: 231]. Zofia Florczak animowaną przez siebie grupę nazywała „Wędrowniczkami po Zachodnim Stoku” – ironiczna nazwa nie miała związku z geografią ani z morfologią terenu. Wędrowniczki dwukrotnie pielgrzymowały do Rzymu, gdzie spotykały się z Janem Pawłem II. Coroczne zloty odbywały się w maju w Archidiecezjalnym Domu Rekolekcyjnym „Na Jabłuszku” w Nałęczowie. W tych zgromadzeniach harcerskich brała m.in. udział Alina Scholtz (1908-1996), znana architektka krajobrazu, a także moja matka – Maria Lenartowicz (1911-1996) z (żeńskej) Czarnej 13. Wileńskiej ZHP. Panie postanowiły upamiętnić te spotkania postawieniem harcerskiej kapliczki na terenie „Jabłuszka”. Projekt tej kapliczki przypadł mnie.

Mając świadomość ograniczonego budżetu, postanowiłem zaprojektować kapliczkę słupową na rzucie trójkąta równobocznego. Życzeniem inwestorek było umieszczenie w niej postaci Chrystusa Frasobliwego. Figurę przygotował lokalny artysta amator, natomiast deskowanie według projektu wzniesli i słup kapliczki w betonie odlali miejscowi robotnicy, zaufani ks. dyrektora Józefa Zbiciaka. Nie byłem obecny przy wyznaczaniu lokalizacji kapliczki. Podejrzewam, że miejsce – krajobrazowo trafione – podpowiedziała Alina Scholtz.

---

* Politechnika Krakowska, Wydział Architektury. ORCID: 0000-0002-4510-4597.

Projekt ten zapoczątkował moją fascynację trójkątem równobocznym w architekturze, zwłaszcza w związku z kultem Trójcy Świętej. Kapliczka jest zacznem studiów i kilku publikacji na temat obiektów założonych na rzucie trójkąta równobocznego.

Czuj duch! Ci, co wiedzą, wspomną starszoharcerskie wizyty, udział harcerek w obronie ojczyzny w czasie ostatniej wojny, a może też Alinę – damę polskiej architektury krajobrazu...

LITERATURA

- Dobrzyńska T., 1998, *Zofia Florczak*, „Pamiętnik Literacki”, LXXXIX, z. 2, IV. Kronika. Zmarli, s. 229-231, <http://rcin.org.pl>.
- Harcerki 1939-1945* (1973 – I wyd., 1983 – II wyd. popr.), oprac. zespołowe, PWN, Warszawa.
- Harcerki 1939-1945 – relacje i pamiętniki* (1985), oprac. K. Wyczańska i inne, PWN, Warszawa.
- Lenartowicz K.J., 2005, *Sacred space on the triangular plan. The Holy Trinity Uniate Church in Greater Svorotva, Belarus*, “Behavior, Environment, Architecture”, 3, pp. 83-100.
- Lenartowicz K.J., 2009, *Equilateral triangle and Holy Trinity. Interrupted architectural-theological project of the Uniate church?*, The 2nd International Scientific Conference *Architecture of local cultures in borderlands. Architecture of cult and memory places of nations and religions*, 2-4 October 2009, Białystok-Vilna. Unpublished paper.
- Lenartowicz K.J., 2013, *Equilateral triangle plan in European church architecture*, ISIS Congress-Festival *Symmetry: Art and Science*, Special Theme: Labyrinth and Symmetry, 9-15 September, Bali-Crete.
- Lenartowicz K.J., 2014, *Equilateral triangle and the Holy Trinity*, “Journal of Architecture and Urbanism”, vol. 38 (4), pp. 220-233, https://www.academia.edu/55000289/Equilateral_triangle_and_the_Holy_Trinity.